

СЯЛЯНСКАЯ ГУВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сянята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гада.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражай.

Аплаты надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТОУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

НА ВЫБАРЫ.

На гледзячы на ліберальную польскую канстытуцыю, якая гарантую выбарны самаўрады, гэтых самаўрадаў дагэтуль ня ма. Калі на этнографічна польскіх землях ёсьць нешта падобнае да самаўрадаў, то на беларускіх землях пануе ўлада бюрократычных урадоўцаў, якія кіруюць не толькі справамі, што належаны да іх кампетэнцыі, але і справамі, якія павінны па закону належаны да самаўрадаў.

Цяперашні польскі Сойм, які ў сваёй большасці складаецца з польскіх нацыяналістичных элементаў, баючыся дэпуштніць да гаспадараванья мясцовых (Беларусаў на беларускіх землях, Украінцаў на ўкраінскіх землях і г. д.) жыхараў, хоча прыняць закон аб самаўрадах пярэчы канстытуцыі. Гэты Сойм хоча абрэзаць правы нацыянальных меншасціяў на карысць Палаюкаў, а пакуль яшчэ гэтага не правёў, пазволіў ураду сваёладна распарађацца самаўрадавым жыццём. Гэтае ўмешванье ўлады ў самаўрадавым ўстановы на нашых землях давяло да таго, што ўжо ў прыягку 7-ёх год павятовым самаўрадам распарађаецца стараста, а валасным і mestavым—войт ці бурмістр вызначаны тым самым старастам. Валасная ці mestavая рада, калі дзе-небудзь і ёсьць, дык пераважна падабрана так, каб была паслухміяным аружжам у руках адміністрацыі.

Такі стан рэчаў, магчыма, істнаваў-бы яшчэ шмат даўжэй, але прышоўшы пасълямавы ўрад апынуўся без сваёй большасці ў Сойме і таксама напаткаў некаторыя mestavыя рады, якія асталіся верны мі папярэднім урадам, што іх паклікалі на магістрацкія лавы. Вось, каб пазбавіцца непажаданага складу mestavай рады і каб адначасна зрабіць пробу на выбары ў Сойм, якія павінны будуць адбыцца, урад марш. Шылдская абвесьціў выбары ў некаторых пасобных местах у mestavыя рады. Гэтыя выбары маюць паказаць, ці польская эндэцыя мае перавагу ў гарадох, ці групах, што сълепа вераць цяперашнім ўраду і бяскрытычна схіляюцца перад ім. Гэтае проба сіл прынасець тыя, ці іншыя рэзультаты для Палаюкаў, але нацыянальныя меншасці таксама павінны выказаць свае сілы і сваю арганізованасць.

Пакуль што на нашых землях абвешчаны выбары толькі ў Віленскую mestavую раду і затым Беларусы—жыхары м. Вільні павінны выявіць сябе і правесці сваіх кандыдатаў у Раду. Рэч ясная, што як палітыка цяперашніх магістратаў наскроць шовіністичная і скіравана праці нацыянальных меншасціяў. Нічога дзіўнага, што ўсю звязі з гэтым нацыянальныя меншасці па-

У дзесятыя ўгодкі съмерці вялікага беларускага песьняра МАКСІМА БАГДАНОВІЧА ў суботу 28 г. траўня ў царкве Св.-Троіцкага манастыра а 9 гадз. раніцай будзе адслужана заупакойная літургія, а у 11 гадз. паніхіда.

Максім Багдановіч.

25 траўня г. г. кончылася 10 гадоў, калі жорсткая съмерці далёка ад роднае старонкі, далёка ад роднага народа на чужыне ўлажыла ў магілу Максіма Багдановіча.

М. Багдановіч, гэта беларускі паэт — ды ня толькі паэт, а яшчэ і філёзаф, ды ня толькі філёзаф, а яшчэ і служка красы, гэтак харкторызыюць крытыкі яго творчасць. Калі ўзяць пад увагу яго кароткае, бо ўсёго 25-ці гадоў жыцьцё і выпшэй успомненныя яго мастацкія рысы творчасці, дык перад намі паўстане гігант Беларускага П'емонту, геній, які сваёю паэтыцкою творчасцю ўзнёс Беларускую поэзію на Парнас, узяўшы ад парнаскай музы тулу красу Слова і мудрасць Духа, якія прыпаднёс Беларускаму Народу скрыстализаваўшы ў прыгожы „Вянок“.

Максім Багдановіч радзіўся ў Менску ў 1892 годзе дзе бацька яго быў вучыцелем гімназіі.

Сярэднюю адукцыю Максім Багдановіч прынёс у Ніжнім Ноўгарадзе і Яраслаўлі, куды з Менску быў пераведзены яго бацька на службу. Пасля М. Багдановіч уступіў у яраслаўскі юрыдычны ліцэй і калі ў 1916 годзе на сканчэнні ліцэя прыехаў на сталае жыцьцё ў Менск, дык страшэнна для Беларусаў хвароба—сухоты, перашкодзіла яму жыць тут і тварыць... Ня гледзячы на тое, што хвароба тачыла яго арганізм, ён не хацеў пакідаць роднае старонкі, а дзеля гэтага стойла многа стараннія ў яго прыцеліяў—угаварыць М. Баг-

дановіча паехаць у Крым на лячэннне. І вось, там, 25 траўня 1917 году М. Багдановіч памёр. Дык вось знача, магіла нашага песьняра-паэта, філёзафа і служкі красы далёка ад роднага народа і роднага старонкі!..

На сямнаццатым годзе жыцьця М. Багдановіча ў адзінай таго часу беларускай часопісі „Наша Ніва“ № 1 за 1909 год, зявіўся яго першы верш прысланы з Ніжняга Ноўгараду. І там, далёка ад Бацкаўшчыны, ён не забываў яе і памятуючы яе служкы ён як умеў ды як мог.

У 1913 годзе вышаў у Вільні зборнік з друкарні Марціна Кухты, зборнік вершаў М. Багдановіча пад назвам „Вянок“.

Гэта той „Вянок“, аб якім сам песьняр, будучы на курацыі ў Крыме напісаў:

У белым доме, дзе я ўміраю
У мора ля самай бухты,
Я не самотны, я книгу маю
З друкарні Марціна Кухты».

І праўда, калі чытаеш гэты „Вянок“, дык далёка ўцякае самотнасць, бо думкі, якія песьняр выліў са сваёй душы і ўлажыў у гэты „Вянок“, паўстаюць як живыя і ўносяць у той казачны съвет красы і хараства адкуль яны прышли. А там!.. Ці-ж можна там адчуваць адзіноту?..

Адыйшоў ад нас у іншы съвет песьняр цудоўных чараў і красы, але не загінуў, якім

рамесніка так блізкім зьяўляецца між сабой, што ўсе Беларусы могуць ісьці разам на выбары. Калі ж частка быўшая пад уплывам Грамады і можа быць абаламучана і не захоча аддаць голас за сваіх кандыдатаў Беларусаў, то значэнне гэтае часткі так малое, што съмела можна сказаць, што Беларусы ўсе разам будуць ісьці нацыянальным фронтом.

Цяперашнія палажэнніе Расейцаў у Вільні таксама блізка падходзяць да палажэннія Беларусаў. І вось дзеля гэтага, а таксама і дзеля ўсіх раней прыточаных аргументаў Беларускі Выбарчы Камітэт заключыў блёк з Расейскім Камітэтам. Каб больш здабыць мандатаў для абаровы правоў нацыянальных меншасціяў, Беларусы з Расейцамі пойдуть разам на выбары і будуць галасаваць за адзін супольны съпісак.

Мы, Беларусы, сацыяльна на маем вялікіх розніцаў. Палажэнніе нашага работніка ці

мэтэрам прарэзаў ён наш хмурны небасхіл; але сълед яго зъявы ня зынік і съвет яго ня згас. А ў гэтам яго заслуга перад намі, а цераз гэта, мы адзначаем яго съяткаваньнем.

Увесь Беларускі Народ цяпер аддае пасынктную пашану песьняру на жаль тагды, калі песьняр уміраў на "чужыне і калі бы" "умора ля самай бухты", дык запраўды быў самотны, толькі з "Вянком" "з друкарні Марціна Кухты". Ваенна - рэвалюцыйная завіруха была віною гэтага.

Зборнік 98 вершаў М. Багдановіча, зъяўшчае "Вянок", да 80 вершаў па раскіданы па разных часопісах, ды некалькі вершаў яшчэ нідзе не друкаваных пасъля ўжо съмерці М. Багдановіча яго бацька перадаў у Менску беларускім установам. Усяго напісаў М. Багдановіч да 300 вершаў, а гэта ўлучнасці з некалькімі творамі ў прозе—скарб не маленькі, які, за кароткае жыццё, улахні песьняр у скарбніцу беларускай літаратуры.

Ст. Ясны.

Аб рэзвяліцьях п. Васілеўскага.

Як ужо вядома, істнует і па гэтым дзені у Варшаве камітэт трох экспертаў па справах нацыянальных меншасцій пад старшынствам быўшага міністра Леона Васілеўскага.

Гэты камітэт нічога карыснага ня даў нацыянальным меншасцям, бо, здаецца, ён і не зьбіраеца што-колечы даць, аднак-жа працуе і працуе як відаць на тым каб найсьці спосаб ці сродак аканчальніца зьліквідаваць нацыянальную меншасці.

Між іншым пан Васілеўскі гавора, што пасъля маёвага перавороту "мусілі прыйсьці і загаспадараўвацца новыя ваяводы і куратары, якія ўжо началі ламаць істнующую рутыну і прызвычайні глыбока закаранелыя і надта шкодныя для разъвіцця пачуцця прыхільнасці да дзяржавы крэсавага насялення бяз рожніцы паходжання". Затое-ж мы мусім съвердзіць, што ніякае ломкі старых і глыбокіх прызвычайніц нідзе і ні ў чым мы ня бачым. У гэтых паглядах мы не адзінокія, бо тое самае гавора і "Kurjer Wileński", які піша:

"Вгаджаючыся з п. Леонам Васілеўскім, што справа нацыянальных меншасцій урадам марш. Пілсудскага і праф. Бартля рушана з мёртвага пункту, аднак-жа судзім, што тэмп працы ў гэтай галіне значна адбягае ад таго, які дыктуеца запраўднымі патрэбамі нашых зямель."

"У галіне ачышчэння адміністрацыйных уладаў, пераважна школьніх, ад шкодных адзінак дагэтуль, на жаль, зроблена зусім мала".

Далей п. Васілеўскі гавора, што: "Усе насяленніе крэсаў адчула, што ў Варшаве ўсур'ёз началі трактаваць яе інтарэсы і што ў гэтym кірунку наплываюць нататкі да ўсіх крэсавых ваяводаў. Крэсавае няпольскіе насяленніе, спачатку з ніверай, потым праявамі даверия, начало съвярджаць, што ўлады шукаюць дарогаў, на якіх можна было-б найсьці даверчукамоўнага насялення, бяз ніякіх шкоды для дзяржавы". Калі гэтак, дык і праўда, што ўрад шукае дарогаў каб... прызвычайць насяленніе да польскіх дзяржавы, але-ж з раҳункам—атрымаць нічога ня даўши, бо канцэсію Паўлюкевічу ва лёто і некалькі тысячячай на "Беларускі Дзені" нельга залічуць на раҳунак дабрадзеяства ці карысці Беларусаў.

Дык і якраз гэтыя "канцэсіянеры" і ўвядзяць п. Васілеўскага ў баламуцтва, бо яны пішуць аб прыхільнасці і патріятызме Беларусаў да Польшчы, але-ж пытаньне: како яны рэпрэзэнтуюць? Калі гаварыць аб польска-беларускіх "анімозіях", дык найлепшы гороскоп напісала "Грамада". Вось дзеля чаго ўсе заяўлі п. Васілеўскага аб даверні нац. меншасцій да польскага ўраду не адпавядаюць праўдзе і зъяўляюцца проста абылковымі ці тэндэнцыйнымі, гаворанымі для паказу на вываз.

"Заспакаеніне ўладамі патрэбаў крэсавага насялення, гавора п. Васілеўскі, павінна развівацца ўва двух кірунках—гаспадарчым і асвятым. Крэсавае насяленніе павінна адчуць, што польская дзяржава дбае аб яго дабрабыце, што яно трактуеца не памагчышынаму, што яго асаблівасці шануюцца, што справы шыкані надужыцця над ім таксама караюцца, як і антыдзяржаўныя жывёлы". Гэта-ж залатыя слова!... Але-ж далей, далей?!... А далей вось што: "І ў гэтym кірунку зроблена апошнімі часамі многа, пераважна ў гаспадарчай галіне".

Ну гэта, дык ужо нешта далёкае ад праўды. Далёкае, ды надта не падобнае на разальнае жыццё, бо—апрача канцэсіі Паўлюкевічу на лёто, нацыянальная меншасці Захадний Беларусі нічога не атрымалі.

А гэтае лёто дае магчымасць Паўлюкевічу і далей займацца баламуцтвам.

З жыцця пад Польшчай.

Выбары ў Варшаве.

Выбары ў Варшавскую меставую Раду, якія адбыліся 22 г. траўня да тэхнікі выніку: Польскія сацыялісты атрымалі 28 мандатаў, польскія радыкалы—Пілсудчыкі — 16, жыдоўскія партыі—27, работнікі нацыяналісты—2 і юніоністы, абаронцы польскасці ў сталіцы—47.

Хоць камуністычны сьпісак быў скасаваны, але-ж на яго ўсё-ж такі галасавалі калі 60.000 выбаршчыкаў. Калі-б гэтыя галасы былі ўважаны, дык камуністы атрымалі 15—17 мандатаў.

Польскі радыкализм.

Група Палікаў, якая зразу прыхілілася да маршу. Пілсудскага і якая перад маёвым пераворотам выступала вельмі радыкальна пры ўваже польскіх радыкалаў ўсіх з'юльетаў Рэчыспаспалітае злучайцеся! Аб пасъпеху гэтае арганізацыі можна съмелі сумлівацца, бо як відаць з варшавскіх выбараў, дык мода "на маральную санацыю" па рэзультату радыкалаў—пілсудчыкаў прайшла.

Ліквідацыя "Straż Narodowej".

Эндэцкае т-ва "Straż Narodowa" міністар унутраных справаў, на падставе тымчасовых правілаў, зыліквідаваў. Цры ліквідацыі паліцыя канфіскавала ўсю маемасць таварыства. Гэта вельмі не падабаецца эндэкам, якія ўвесь час заклікаюць ўрад да рэпрэсіяў над Беларусамі. Хто на каго яму капае, дык сам у яму ўпадзе.

Цры ўсім гэтам не абышлося і без арыштаваў. У Варшаве арыштавана 7 "нарадоўцаў" і аддаца пад съледства.

Суботнія забастоўка.

У суботу 21 г. траўня ў польскай прамысловасці ў Лодзі і ўва ўсім раёне калі Лодзі, адбылася забастоўка, якою работнікі дамагаліся ўвядзеніні ангельскіх суботы, гэта знача кансаць працу раней на дзіве гадзіны.

Прамыслоўцы заявілі, што калі работнікі будуть і далей дамагацца гэтага, дык яны спыніць працу зусім.

Англа-савецкія адносіны.

У папярэднім нумары мы падавалі вестку аб вобысках у савецкіх гандлёвых прадстаўніцтвах у Лёндане. Далей выясняеца, што Ангельцы шукалі там сэкрэтных дзяржаўных папераў, якія ў іх нехта ўкраў. На перакор першапачатковым заявам быццам знайдзена многа дакументаў, якія кампрамітуюць савецкое прадстаўніцтва, цяпер выясняеца, што піцца таго, каго яны знайдзены. Калі ёсьць якія-колечы дробныя дакументы аб сувязі ангельскіх камуністых з расейскімі цераз пасярэдніцтва гандлёвых прадстаўніцтваў, дык за тое тых сэкрэтных ангельскіх дакументаў, якіх шукалі—няма. Ангельцы пускаюць весткі быццам гэткія былі спалены, але-ж бяручы пад увагу той раптоўны налёт, які учынілі Ангельцы на савецкія памешканні, што занятыя былі пад гандлёвым прадстаўніцтвам і той бездзэрзамонны спосаб вобыску, бо былі абысканы пават жанчыны мужчынамі—паміцкімі, дык яны хочацца верыць, каб савецкім прадстаўнікам удалося шко-колечы зьнішчыць.

Гэтыя вось праівы вельмі завастрылі савецка-ангельскія адносіны. Газеты пішуць аб магчымасці разрыву паміж Англіяй і Саветамі. Дый перадаюць пават болей, прости сэнсацийныя весткі, што быццам Англія гатуеца ісці на Саветы. Даўля гэтага быццам за межамі Расейі, з Керанскім на чале складаеца расейскі ўрад, ды быццам у гэтай справе згаджаецца памагаць Англіі Францыя. Гэта дык можа і спрэядліва, толькі яна верыцца да гэтага авантury. Ня верыцца дзеля таго, што Нямеччыне вельмі выгадна цяпер тримаць добрыя, амаль-што прыяцельскія адносіны з Саветамі. Нямеччына пужаецца Саветамі волатаў Эўропы, а гэтымі волатамі Савецкі ўрад, дык цераз гэтага абездзяве старони ідуць ёй на ўступкі. Вось чаму гэтак хутка, ды пават ляпей за Францыю, якая быццам і выіграла ў вайне, падбітая Нямеччына направіла сваю пасыльную гаспадарку.

Да тых вестак, якія чуюцца адносна падгатоўкі аружнае інтэрвенцыі на Савецкую Расею Англіяй у саюзе з Францыяй, прычыніўся павят гэтых днімі французскага презыдэнта Думэрэ і міністра Брыяна ў Лёндане.

Магчымая реч, што Англія зьбярае хмары і пускае іх на Саветы грымоты, бо Саветы прычынілі надта многа турботы і шкоды Англіі, сваёй інтэрнацыйнаю падліткую сярод народу падняволеных Англіяю.

Англія Саветам гэта не даруе, няведама толькі, ці ўласца ёй гэта.

Што дзеецца ў съвеце?

Аб кітайскіх падзеях.

З тых вестак, якія маём, нельга зрабіць зрабіць пікага болей меней праўдзівага агляду кітайскіх падзеяў. Кітайскі кацёл гэтак катлуеца, гэтакая там паруе крывавая лазня, што не паддаецца пікагу спраўдзенію.

Ёсьць весткі быццам Ханькоўскія арміі маніяца ісці на Пекін, то ізнў быццам Чанг-Тоо-Лін і Чант-Кай-Шэк абстрэліваюць Ханькоў. А яшчэ, пішуць газеты, быццам генэрал Фэнса сваю армію, якая знаходзіцца ў Манголіі, маніца таксала ісці на Пекін.

Малая Антанта.

Паміж Югаславіяй, Чэхаславакіяй і Румыніяй існуе саюз, які творыць гэтак званую Малую Антанту.

На канфэрэнцыі міністраў па зам. спраўах гэтых дзяржаваў, якія адбыліся гэтымі днімі ў Яхімове ў Чэхаславакіі паміж ішымі пастаўленіні прыняць меры, каб зыліквідаваць канфлікт Югаславіі з Італіяй мірным шляхам. Адносна Саветаў, дык кожная з гэтых дзяржаваў можа ладзіць свае адносіны як падабаецца.

За старыя грэхі.

Расейскі палітык і двеяч, лідер эміграцыйнага демакратычна-рэспубліканскага аб'яднанія П. Мілюкоў, у часе свайго быту ў Рызе дастаў па твары за тое, што будучы міністрам сваім папусціцельствам прыхіліўся да таго, што цяпер пачаўца над Расею камуністы.

Не абышлося без скандалу і ў Рэвелі, там таксама амаль-што не паўтарылася тое саме.

Цяпер Мілюкоў едзе ў Коўна. Цікава ці не спаткае і тут яго якая-колечы неспадзянка?

Радавы Саюз.

У Москве пануе вялікае ўзварушэнне з прычыны адбытых вобысках у савецкіх гандлёвых прадстаўніцтвах у Лёндане. Савецкія газеты агаварваюць гэтае здарэнне на ўсе лады, як ведама, не пікадуючы самых жорсткіх словаў па адрасу Англіі.

Індыя.

Выканавучы Камітэт нацыянальнага канфэрэнсу Індыі прыняў рэзалюцыю, якою выказвае, што бойкот ангельскіх тавараў—найлепшы сродак для здабыцца аўтапамі для Індыі.

Нямеччына.

У Нямеччыне ізноў прыняты закон аб абавоненіні рэспублікі, а гэта съведчыць, што манархізм ня мае сілы.

Прускія рэспубліканцы дамагаюцца адхілення ад службы ўсіх урадоўцаў з манархічнымі перакананінімі.

Амерыка.

Паводка, якая ўтварылася ад разыліву ракі Mississipi ўсё-ж не прайшла. Рака залівае ўсі новыя абышы. При гэтym здарэніяе ахвяры ў людзях, а што матэрнільных страдаў, дык гэтакія лічачыца на мільярды.

Многа вёсак і местаў ўзім зьнішчаны вадою. Да 500 тысяч чалавек асталося без даху над галавою. Часцівэртая частка штату Люзіяна заліта вадою.

Амэрыканскі лётнік Ліндберг выляцеў

ВЫБАРЫ У МЕСТАВУЮ РАДУ.

Апавешчанье

Аб'яднанага Беларуска-Расейскага Камітэту для выбараў у Віленскую Меставую Раду.

22-га г. траўня ў сувязі з наступаючымі выбарамі ў Віленскую Меставую Раду паміж Беларускім і Расейскім Выбарчымі Камітэтамі заключаны блёк, паводле якога пастаноўлена ісці на выбары адным супольным съпіском.

Падрабязны съпісак сваіх кандыдатаў у сабры Рады і нумар съпіску Камітэт абвесьціць у найбліжэйшых дніх.

Склад Камітэту:

В. В. Багдановіч (сэнатар),
А. І. Більдаюкевіч,
Л. Л. Белеўскі,
І. А. Емельянаў,
Ф. М. Ярэміч (пасол),
Б. С. Туронак,
А. С. Рахлін-Румянцаў,
Н. В. Саўкоў.

Вільня, дня 23 траўня 1927 г.

Адрэсы:

- а) Аб'яднанага Камітэту—Людвісарская 1.
- б) Адчынены ад 11 да 1 гадз. і ад 5 да 7.
- б) Беларускага Камітэту—Завальная 6—б.
- в) Расейскага Камітэту — Зыгмунтоўская (Набярэжная) 26.

Беларускі Выбарчы Камітэт.

У сувязі з выбарамі ў Віленскую Меставую Раду на апошнім тыдні адбыўся сход прадстаўнікоў беларускіх арганізацый, на якім быў заснаваны Беларускі Выбарчы Камітэт. У склад прэзыдыума Камітэту ўваішлі: сэн. В. Багдановіч, пас. Ф. Ярэміч, гр. П. Карузі і д-р Б. Туронак.

Камітэт месціцца на Завальной вул. дом № 6—5.

Пераговоры з іншымі нацыянальнасцямі.

У прадзягу проплаға тыдня вяліся пераговоры між Беларусамі, Літвінамі і Расейцамі ў справе стварэння супольнага блёку. У тракце гутарак выяснялася, што немагчыма стварыць агульны блёк нацыянальных меншасцей.

Аб'яднаны Беларуска-Расейскі Камітэт для выбараў у Віленскі Меставы Самаўрад.

После таго, як пераговоры паміж прадстаўнікамі нацыянальных меншасцей не давалі да агульнага блёку, Беларусы дагаварыліся з Расейцамі, пастановілі разам ізъці да выбараў і стварылі Аб'яднаны Беларуска-Расейскі Камітэт для выбараў у Віленскую Меставую Раду.

У склад камітэту ўваішлі ад Беларусаў: сэн. Багдановіч, пас. Ф. Ярэміч, д-р Б. Туронак і гр. Більдаюкевіч, ад Расейцаў: гр. І. А. Емельянаў, А. С. Рахлін-Румянцаў, Горачко і Саўкоў.

Аб'яднаны выбарчы Камітэт арганізуваў Камісіі:

Агітацыйную, інформацыйна-кантрольную і фінансавую. Апрача гэтага будуть арганізаваны 7 раённых выбарчых Камітэтаў Аб'яднанага Беларуска-Расейскага Камітэту.

Аб'яднаны Беларуска-Расейскі Камітэт месціцца на Людвісарской вул. дом № 1.

Радных 48 асоб.

Паводле апошняга ўрадавага съпіску з 1919 году ў Вільні налічвалася насяленыя на 130.000 асоб. У сувязі з гэтым выбарчы камітэт гр. Лучынскі ўстановіў лік радных места Вільні на 48 асоб.

„У першыя ўгодкі маёва га перавароту“.

Пад гэтакім назовам вышла польская кніжка. Напісаў гэту кніжку віцэ-маршалак Сойму І. Дашицкі, як падаюць газеты, асабісты прыяцель маршалка Пілсудскага, тварца маёвага санацыйнага перавароту.

У названай кніжакцы І. Дашицкі заўсята бароніць тых лёзунгаў, пад якімі адбыўся пераварот, а іменна: маральнаі направы. Ён кажа, што без маёвага перавароту прышла-бы поўная пагубель польскай дэмакратыі ад хінапястаўскіх ватажнікаў. Дзеля абароны дэмакратыі, быццам ратаванай маршалкам Пілсудскім, І. Дашицкі жорстка нападае на сучасных міністраў, якія сваімі недэмократычнымі ўрадаваннямі разачаравалі ўсіх супрацоўнікаў і прыхільнікаў маёвага перавароту. Гэта бадай што самае цікаве, калі робяцца закіды за недэмократычныя ўчынкі рукам і нагам, якія зьяўляюцца выкананцамі замыслаў галавы, а не самую галаву, якая парадзіла гэтых замыслы пабуджае руکі і ногі да дзеяньасці.

Урадавыя съпіскі выказываюць, што ў м. Вільні налічваецца каля 100.000 асоб маючых права выбарчага голасу, аднак ад гэтага лічбы адыходзяць 9.000 асоб, якім польскія ўлады не даюць польскага грамадзянства. Такім чынам, усіх маючых права голасу ёсьць 90.000 асоб. Камі прыняць пад увагу, што галасуючых будзе 80%, то на кожны мандат прыпадзе 1500 галасоў.

Выбарчы раёны.

На апошнім паседжаныі галоўнага выбарчага камітэту, у склад якога ад Беларусаў запрошаны інж. Л. Дубейкоўскі, устаноўлена 57 выбарчых раёнаў. Кожны раённы выбарчы камітэт мае складацца з 5-6 асоб.

Съпісак выбарных раёнаў.

Шко-
Раён №

1. 52. Віска Ерузалімка.
2. 6. Вілкамірская вул. 31.
3. 32. Кальварыйская 76—левас крыло.
4. 27. Кальварыйская 73—у дварэ.
5. 46. Антокальская 106.
6. 15. Антокальская 32.
7. 13. Шірамонт 10.
8. 13. 10.
9. 9. Кракаўская 25.
10. 25. Вітальдовая 37.
11. 2. Інфлянская 9—фронт.
12. 4. 9—у дварэ.
13. 31. Кошыковая 7.
14. 16. Міцкевіча 60—уваход направа.
15. 10. Панская 7.
16. 16. Міцкевіча 60—уваход налева.
17. 17. Працоўня Слейдова. Завальная 5.
18. 24. Мастовая 7—I паверх.
19. „ „—II паверх.
20. 39. Карабеўская 9.
21. 25. Полацкая 2.
22. 42. Філярэцкая 12.
23. 23. Віска Горы, Чугуначная калёнія.
24. 45. Віцебская 5.
25. 45. Беластоцкая 8.
26. 11. Заречча 5.
27. 17. Скалоўка 4.
28. Магістрат, Дамініканская 2.
29. 1. Жэлігоўская 1.
30. 37. Віленская 10.
31. 22. М. Пагулянка 8.
32. 7. В. Погулянка 38—левая старана.
33. 19. Шэптыцкая 11.
34. 34. В. Пагулянка 14.
35. 14. Троцкая 14.
36. 47. Вострабрамская 5.
37. 14. Лідзкі зав. 7, Францішканскія муры.
38. 3. Вострабрамская 5—правы бок.
39. 3. Вострабрамская 5—уваход з Пасажу.
40. 28. В. Стэфанская 37—партэр.
41. 36. Вівульская 18.
42. 28. В. Стэфанская 37—I паверх.
43. 19. „ 11—на права.
44. Склад.
45. 7. Пагулянка 38.
46. Рэзвіца, дом адміністрацыі.
47. 31. Кошыковая 6.
48. 30. Добрай Рады вул. 24.
49. 26. Курляндская, дом Маліноўскага.
50. 18. Рудніцкая 56—уваход I.
51. 51. Шкаплерная 25.
52. 18. Радунская 56—уваход II.
53. 5. Беліны 10.
54. 33. Славянская 15—царква, правае крыло.
55. 33. Славянская 15. Царква.
56. 27. Кальварийская 73—правае крыло.
57. 21. Шкаплерная 26—уваход II.

У сваій кніжакцы І. Дашицкі не памінае і нацыянальных меншасцей, дык бяручы пад увагу, што казённыя газеты як польскія гэтак сама і беларускія („Беларускае Слова“ і „Беларускі Дзень“) пішуць, што для Беларусаў гэты год быў вельмі карысным і салодкім, мы падаем некаторыя выпіскі з яго кніжакі, каб выявіць мерку тых карысцяў, аб якіх пяяюць казённыя салаўці: Паўлюкевіч і Ўмястоўскі.

„У дапаўненіне сваіх увагаў аб палітыцы пасляміаўлага ўраду, — піша І. Дашицкі на 62 старон. сваій кніжакі, — хачу адзначыць адносіні ўраду да нацыянальных меншасцей. Маршалак Пілсудскі знае „Крэсы“ гэтак, як ніхто іншы, і ніколі ня быў прыхільнікам нацыянальнага ўціску ўсіх імя польскіх дзяржаўных інтэрэсаў. Гэта-ж ён ішоў у 1920 годзе на Кіеў з вялікім плянам вызваленія Украіны і выдаў у 1919 годзе віленскую адозву да Беларусаў. Яго западозрівалі эндэкті шавіністы ў „Фэдэралізме“ і вінавачаныя ў гэтым на паднілі ўсю Польшчу“.

Гэтак харектэрны I. Дашицкі маршалка Пілсудскага, як вялікага прыяцеля нацыянальных меншасцей, які, калі судаіць па вышэй

прыведзеным дадзеным, ня толькі, што ня мае захопніцкіх намераў, а нават і фэдэрацийных, а проста зьяўляеца што-ні-ёсьць запрадным збаўца ад чужацкага панавання над Украінай і Беларусі. Дык вось паслья таго і дэвіць нас, чаму марш. Пілсудскі ў той час, калі дайшоў да ўлады ня выконвае сваіх добрых замераў да тэрыторыяльных нацыянальных нацыянальных меншасцей?! А прайдзівасць таго, што ў гэтым кірунку нічога ня зроблена мы находитсім у той-же кніжакцы I. Дашицкага, які піша: „Мінае ўжо год ад маёвага перавароту, але-ж ні Украінцы і ні Беларусы ня адчуле зьмены систэмы ўрадавання. Паліцэская ўлада, палявыя суды, асуды на съмерць, усё јшчэ ёсьць часцэнкім зъявішчам публічнага жыцця на „Крэсах“. Не ўступкамі ані прызнаньнем нацыянальных правоў Украінцамі і Беларусамі кіруеца пасляміаўлы ўрад, а толькі здабыткамі да пяперашніх систэм...“

Далей I. Дашицкі адзначае, што ніякія рэпресіі, што ніякія дробныя ўступкі нацыянальным меншасцям іх не здаволяць, а толькі „даць „крэсавым“ народам належныя ім права, не пужаючыся „легалізацыі“ камунізму—гэта была-б у сучаснай Польшчы запраўдная рэвалюцыя, але-ж гэта, пасляміаўлы ўрад, „ні маючы рэвалюцыйнае спадчыны“ абмінае...“

Гэтак гавора не які „вывратовец“ ці „антыдэяржаўнік“, які толькі можа „злосна зъягачы на Польшчу“, а выдатны польскі палітык і дзеяч, віцэ-маршалак яе Сойму.

З пустога ды у парожніе.

Шмат хто думаў, што „Родныя Гоні“ і запраўды культурна-літаратурная часопісі, ажно памаленку, „ышла з мяшкі вылазіць“, а ў результате гэтага выясняецца, што „Родныя Гоні“ ні больш ні менш,—экспозітура Луцкевіча.

„Родныя Гоні“ выходзячы пад фактычным рэдактарствам Луцкевіча, перадрукавалі рэвалюцыі аднай папярэдніцы „Нашай Прауды“, якім імкнуцца зъбіць цыфровыя даныя пасла Ярэміча ў месячніку „Нацыя“ аб лічбе беларускага насялення ў Заходній Беларусі.

Паўстае пытаныне: навошта ім гэта патрэбна? Хіба праста так па інэрціі, абы завадзіць новыя і новыя гутаркі аб тым самым, абы пераліваць з пустога ды ў парожніе.

У артыкуле пасла Ярэміча ў „Нацыі“, які зъмешчаны і ў № 22 „Сял. Нівы“ гаворыцца, што „у Польшчы—болей як 2 мільёны“ Беларусаў, а вось Луцкевічаўская рэптылія „Родныя Гоні“ даказаюць зусім быццам іншага, а іменна, што Беларусаў пад Польшчу ёсьць „ня зыш 2 мільёну“, а 2.846.563 чал. Гэта знача што пасол Ярэміч падаўцы фіфы прыблізны, а „Родныя Гоні“ фактычны. Калі-б гэта было праўдзіва, дык і можна было-б падзякаўца „Родным Гоням“ за папраўку, але-ж самі „Родныя Гоні“ сумляваюцца ў праўдзівасці гэтых даных, бо пішуць: „Лічба гэтая, ведама, ня зусім чыста точная, але прыблізная, бо тачнусенькая яна была-б тады, калі-б зрабіць бессторонніе съпісаныне насялення“. Дык падаючы няточныя цыфры і тут-же съведчачы аб іх нефактычнасці і на аснове гэтага рабіць закіды ды дакоры каму іншаму ў нечым благім, можа толькі той, хто сам у сабе ў сваіх псыхіца мае супяречнасці.

Цяпер становіцца ясна, што Беларусаў ёсьць пад Польшчу болей як 2 мільёны, а колькі іменна ніхто ня знае, бо нават сілы варожыя паслу Ярэмічу пры ўсей сваім тэндэнцыйнасці не даказалі ніякіх фактычнасці і колькі не выкладалі натураў, дык асталося толькі „звыш 2-х мільёну“, а колькі іменна? Гэта ўжо пытаныне, якое стаіць на чарзе выясняння, гэтак і асталося нявыясняненым.

У артыкуле пасла Ярэміча гаворыцца: „Замельная рэформа, праўда, праведзена, але адабраная ад вялікіх земляўласнікаў зямля, пераважна не-Паліакаў, аддана выключна прыслым з Заходу польскім цывілізістым каленістым і вайсковым асаднікам“.

Што мож

НАВІНЫ.

10-я ўгодкі М. Багдановіча. У дзесятыя ўгодкі съмерці беларускага паэта Максіма Багдановіча ў нядзелю 29 г. траўня а 7½ гадз. веч. у памешканьні Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры, Завальная 6—5, адбудзеца.

Гр. Я. Шутовіч прачытае рэфэрат аб творчыці і жыцці М. Багдановіча. Будуць дэкламаваны вершы і будзе паяць беларускіх хор.

Літвіны і выбары. Літоўскае грамадзянства яшчэ не заняло аканчальнага становішча ў справе выбараў у мест. раду. Часць Літвіноў прапануе на ісьці на выбары і такім чынам выказаць свой пратест праці польскай улады. Другая частка грамадзянства пропануе пайсці на выбары самастойна, не заключаючы блёку з іншымі нацыянальнасцямі. Гэтая апопяная прапазыцыя мае найбольш даных на тое, што будзе прынята літоўскім грамадзянствам.

— **Літоўска-Беларуская сэкцыя Інстытуту для досьледаў спраў нацыянальных меншасцяў.** 20 мая адбылося ў Вільні другое паседжанье Літоўска-Беларускага сэкцыі Інстытуту для досьледаў спраў нацыянальных меншасцяў, якога галоўная сяліба ёсьць у Варшаве. На гэтым паседжанні апрача Паліакаў, якія зъяўляюцца закладчыкамі літ.-бел. сэкцыі былі прысутнымі Беларусы і Літвіны. З прычыны ненормальных адносін польскага ўлады да спраў нацыянальных меншасцяў, Беларусы і Літвіны заявілі, што ўстрымліваюцца з запісій у сябры Інстытуту і што прышлі на паседжанье з інфармацыйнымі мэтамі.

Цікава тут адцеміць адну харектэрную рыску з жыцця польскага Інстытуту для досьледаў спраў нацыянальных меншасцяў. Паводле прынятага сэкцыяй рэгуляміну старшыні сэкцыі вызначае варшаўскі цэнтральны ўрад інстытуту, апрача таго ўсе пастановы літоўска-беларускай сэкцыі робяцца важнымі толькі пасля таго, як будуць зацверджаны варшаўскім урадам. Як бачым, Варшава ня в-

ра наўт і свайму вызначанаму старшыні, бо за-
съцерагае сабе права ўневажнівання пастано-
ваў сэкцыі. Усё гэта гавора аб адным, што да-
сьледы спраў нацыянальных меншасцяў будуць праводзіцца з чиста польскага пункту гледжаньня і з прымешкай палітычнае ахварбоўкі.

— **Беларускі спектакль.** У в. Шаўлянах, Браслаўскага пав., вучыцелькаю беларускай прыватнай школы Інстытуту Гаспадаркі і Культуры — М. Булыга, ладзіўся 15 траўня г. г. беларускі спектакль-вечарына на карысць гэтае школы.

— **Маўчаньнем шмат сказаі.** У той час, калі першыя ўгодкі съмерці беларускага паэта К. Свялка, усё беларуское грамадзянства асабліва ўратыста съяўтавала і адзначыла ўся прэса на толькі беларускую, але і часткава і польскую, дык Паўлючкова „Беларуское Слова“ і Ўмястоўская „Беларускі Дзень“, гэтую Свялковую ўратыстасць праpusцілі міма не ўспамянуўшы наўт адным словам.

Не выяўляючы ніякае прыхильнасці да таго, што запраўды беларуское, ці-ж не наду-
жываючы яны імя Беларуса, гэтых „Bialorusini“
ды „Бѣлорусы“?

— **Досьвіткі.** Пад гэтакім назовам вышаў з друку культурна-літературны ме-
сячнік, выданны „Беларускаю Хаткаю“ Паў-
люкевіча, за тыя гроши, якія ён зарабіў на польской канцэсіі „лёт“.

Зъмест гэтага месячніка выключаючы пе-
радрукі і апавяданні „Геніяльная ідэя“, якое добра напісаны,— аусім благі. Мала ў ім літэрата-
туры, ніяма і культуры.

СЯЛЯНЕ.

Аб усіх крыўдах, аб зыдзеках адміністра-
цыі і аб вашым жыцці пішице ў сваю га-
зету „Сялянскую Ніву“.

Да нас пішуць.

Няпрошаныя апякуны.
(Баранавічы).

Баранавічы—адно з большых местаў у За-
ходній Беларусі. Перад вайной гэтае места
вельмі шырока разъвівалася дзякуючы чугунач-
наму вузлу. Рыскі мір аднак адбіўся на гаспа-
дарчым жыцці Баранавіч вельмі благім рэхам.
Цяпер места замірае. Як на гаспадарчым полі,
так і на культурным пануе поўны застой. Бе-
ларускія вельмі слаба пашыраны і затым дагэтуль у Баранавічах ня было ніводнай беларускай арганізацыі. Затое польскія партыі
вельмі ўвіваюцца адны перад другімі і стара-
юцца ашуквацца маласьведамы жыхароў. Так
усім добра вядома праца Махая, які афіцыяль-
на выступаў як старшыня камітэту ППС, а не-
афіцыяльна быў у зносінах з дэфэнсівай і за-
свою працу атрымліваў даходы з дэзвёх крыніц.

Сярод цяперашніх польскіх працоўнікоў вельмі ажыўленую дзейнасць выяўляе нейкі Цялёніскі. Ен то шушукаецца з польскімі эндэ-
камі, то ўдае вялікага прыяцеля Беларусаў;
аднак зусім незразумелым для ўсіх зъяўліяецца то, што ён жывець бяз ніякай афіцыяльнае
працы. Мала гэта гэта, часта і густа выступае ў ролі няпрошанага апякуна і падсуседжаеца
да беларускіх арганізацый зусім бязінтэресуна.

Шмат каму з мясцовых жыхараў гэты пан здаваўся запраўдным апякуном, але вось вы-
ход польскага газеты: „Беларускі Дзень“ рас-
крыў усім очы на працу Паліакі, і калі пасля яе
выходу пан Цялёніскі пачаў вясцю агітацыі за
гэту польскую газету ў беларускай мове і пі-
саць нейкія карэспандэнцыі аб беларускіх арганізаціях,— дык гэтым самым выявіў сваё запраўднае аблічча—чужога няпрошанага апякуна.
Час выкажа ўсіх іншых „дабрадзеяўствы“
гэтага чужога апякуна.

Баранавіцкі.

Вёска прасыпаецца.

12-га красавіка сёл. году, г. зн. на другі дзень Вялікадня, у вёсцы Капцяўшчыне, Гарадзейскай гміны, Нясьвіскага павету ў памешканьні пажарнае каманды адбылася вечарына, дзе і была ў той-же вечар пастаўлена п'еса „Птушка шчасця“, на карысць пажарнае каманды.

Аматарамі гэтай п'есы былі: К. Абрамовіч (Янка), М. Маразянка (Маланка), Б. Бука (Жыль) і М. Дуброўскі (Лясун), якія надта добра

адыгралі свае ролі, асабліва Янка і Маланка. Па заканчэнні доўга грымелі салі ад волескаў множства рук і галасоў прысутных. Вечарына адбылася спакойна бяз ніякіх выпадкаў. Усе разышліся з вялікім здаваленнем і ўдзячнасцю камэнданту пажарнай стражы п. С. Сеню, які наладзіў гэтую вечарыну.

Цікавы.

НАШАЯ ПОШТА.

Цікаваму, Рыбацкаму: Матэрыялы атры-
малі памагчымасці зъмесцім.

Сяліцкаму: Цяпер поштай заведзены такі парадак, што газеты пасылаюцца бяз налепак адрасоў падпішчыкаў. Але пошта павінна сама надпісаць прозвішча кожнага падпішчыка.

Калі пошта Вам не аддае газеты, то скажыце кіруніку, што калі і далей ня будзе Вам аддаваць, то пашлеце жалабу ў Дырэकцыю.

Маркевічу: Адрэс перапісалі на другую пошту.

Оса: „Калі-ж направіцца“... атрымалі.

С. Невясёламу: Пісьмо атрымалі, зъмя-
шаем.

Курыловічу:—Друкі паслалі.

Паліку Я., Марозу Л., Гуцьку П., Пілещ-
каму К., Ракевічу У., Курыловічу і Будзь-
ку Д.—пробны нумар паслалі.

Маслонку, Кулакоўскуму—газету пасылаем.

Дасталі ад:

Камейніка Пётры, Базыля Ёды — па 2 зл.,
Маслёнка Міхася—1 зл.

Куток съмеху і сатыры.

Прыдалася.

— Ну і як, ці памагла вашаму тая масыца,
якую яму я запісаў на рану?

— Не памагла, памер бядак яшчэ месяц
назад.

— Дык па што-ж прыпілі?

— Гэта дзеля таго, каб пан доктар яшчэ раз тae масыца запісалі!

— А навошта-ж, калі хлапец памёр?

— Бо ёу надта добра чысьціць боты.

Фабрычны склад турбінаў,
машынаў і млынскіх каменяў

ФАБРЫНІ Г. КУДЛІК У ЛЮБЛІНЕ

РЭПРЕЗЕНТАНТ ТЭХНІК

Ст. Стобэрскі і С-ка

Кантора і склад: Вільня, Міцкевіча 9.
Будова і перабудова машынаў. СПЭЦЫ-
ЯЛЬНЫЯ ТЭХНІЧНЫЯ ПАРАДЫ. Пра-
екты, падлічэнні, пляны. Спэцыяльныя
ўладжэнні „Кашарняў“.

—

Заступніцтва фірмы БРАТЫ БЮГЛЕР
Узвіль (Швайцарыя)

МЛЫНСКІЯ МАШЫНЫ.

—

Заступніцтва фірмы інж. Г. КІНДТ, Радом
ВОДНЫ ТУРБІНЫ.

—

Машыны, што ёсьць на складзе: ВАЛЬ-
ЦАВЫ ПАСТАВЫ АДЗІНОЧНЫЕ
І ПАДВОЙНЫЕ, АУТОМАТЫЧНЫЕ
ПЭРЛЯКІ „MARS“, КАМЕНЬНІ ШТУЧНЫЕ
І ФРАНЦУСКІЯ, МАШЫНЫ ДЛЯ
АЧЫСТКІ ЗЯРНЯ, МАШЫНЫ ШМЭР-
ГЛЁВЫЕ І ШЧОТКАВЫЕ, АСЬПРА-
ТОРЫ, АРФЫ „TRYIEURY“, ПЛАСКІЯ
СІТЫ „PLANZICHTRY“ ВІСЯЧЫЯ
І СТАЯЧЫЯ, МАШЫНЫ ГРЫЗКОВЫЯ
„REFORMУ“.

—

Дастаўляем: ГАЗАВЫЯ И СПАЛІНО-
ВЫЯ МАТОРЫ, ШВАІЦАРСКУЮ СЕТ-
КУ НА СІТКІ.

—

Фірма дае ўсія платныя ўсялякія парады
у справе будовы млыноў, уладжаваньня
грэблі і інш.

Адрэс: Wilno, ul. Mickiewicza Nr. 9,
ST. STOBERSKI і S-KA.

—

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшай-
ся выпісаць сваю газету „Сялянскую Ніву“.